

ศาสนาในไต้หวัน และพุทธอื้อฉว

สังคมไต้หวันยินยอมให้ศาสนาและความเชื่อต่างๆ เกิดและเติบโตได้อย่างเสรี ไม่มีการใช้อำนาจรัฐเข้าไปแทรกแซงหรือจัดการ ปล่อยให้ธรรมชาติจัดสรรและจัดการในรูปของประชาธิปไตยเชิงศาสนาเป็นการให้เสรีภาพแก่ประชาชนมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก องค์การศาสนาที่เติบโตในไต้หวันเป็นไปอย่างฉับนิมิตร แม้ไม่ขึ้นแก่กัน มีความแตกต่างกัน แต่สามารถร่วมงานกันได้ ไม่ทะเลาะเบาะแว้งหรือแตกแยก ทำให้เกิดมูลนิธิ สมาคมนิติบุคคลเชิงศาสนาเป็นจำนวนมาก ทั้งวัดพุทธ สำนักขงจื้อ วัดเต๋า โบสถ์คริสต์ มัสยิด ฯลฯ ไม่มีองค์กรปกครองสูงสุด ไม่มีองค์กรใดเติบโตจนเป็นเจ้าถิ่นผูกขาดครอบงำศาสนาที่ยังคงเป็นหลักสำคัญก็คือ พุทธศาสนา มีองค์กรพุทธเป็นสิบแห่ง แต่ที่นับว่าเป็นสำนักใหญ่มีอยู่ 4 สำนัก คือ ฉือจี้ ฝอกวงซาน ฝากูซาน และจงโถซาน

องค์กรพุทธในไต้หวัน เป็นพุทธมหายานที่เน้นอุดมการณ์พรหมวิหาร 4 แบบพระโพธิสัตว์ คือมุ่งช่วยเหลือสรรพสัตว์เป็นเป้าหมายหลักของชีวิต ทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยกันคนละไม้ละมือ ไม่นิ่งดูตายหรือหาความสุขในตนฝ่ายเดียว เอาใจใส่สิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้สังคมเสื่อมทรามลงเร็วเกินไป เพื่อต่อสู้กับกระแสการเจริญทางวัตถุโลกาภิวัตน์ที่เน้นตัวใครตัวมัน

ผู้นำองค์กรพุทธในไต้หวัน ส่วนใหญ่จึงโดดเด่นทั้งด้านการปฏิบัติตนและนำพาผู้คนทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ สร้างสรรค์สังคม ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมส่วนตัว ความกตัญญูในครอบครัว เคารพกฎหมายบ้านเมือง สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่สังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ปฏิเสธความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ตรงกันข้ามพยายามนำมาใช้เพื่อเผยแพร่ธรรมะและแนวคิดให้แพร่ขยายออกไปโดยผ่าน

บรรยากาศมุมหนึ่งในสมณารามจิ้งชื้อ

ช่องทางสื่อสารสมัยใหม่และช่องทางการตลาดเชิงคุณธรรมในรูปแบบต่างๆ ไม่ปล่อยให้ตัวเองให้ติดอยู่ในโลกแห่งอดีตที่หลุดแยกออกจากโลกปัจจุบัน

ตรงนี้เอง ที่ทำให้การเผยแพร่แนวพุทธในไต้หวัน คุมีสีสันและเชื่อมโยงอยู่กับสถานการณ์และชีวิตจริงของผู้คนในสังคมปัจจุบัน ไม่เฉพาะที่ในไต้หวัน แต่มีการแพร่ขยายไปทั่วโลกด้วย ดังที่บางคนบอกว่า ไต้หวันกำลังจะกลายเป็นบรรษัทข้ามชาติเชิงคุณธรรม ควบคู่ไปกับบรรษัทข้ามชาติเชิงเศรษฐกิจเลยทีเดียว

ชุดความคิดเชิงพุทธไต้หวัน

ชุดความคิดเชิงพุทธไต้หวันเป็นพุทธแบบมหายานที่สอนให้ช่วยเหลือผู้อื่น ยิ่งช่วยมากเสียสละมาก ทำเพื่อผู้อื่นมากก็จะเท่ากับว่าได้เพิ่มความสำเร็จในการเป็นพระโพธิสัตว์ ณ ชาตินี้ ณ เวลานี้ สรูปสาระสำคัญได้ 4-5 ประการคือ

1. ความสุขที่แท้จริงอยู่ที่การได้ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ใช่การอยู่คนเดียว สุขคนเดียว
 2. การจะไปช่วยเหลือผู้อื่น ต้องผ่านการฝึกอบรมจรรยาบรรณและควรไปเป็นหมู่คณะ จะได้ดูแลเอาใจใส่กัน ท่วงติงกันได้ แต่ต้องทำด้วยความสุภาพ
 3. รูปเคารพพระพุทธเจ้าคือพระโพธิสัตว์ปางต่างๆ เช่น เจ้าแม่กวนอิม ตี้จ้งอ้วง ซึ่งเป็นแบบอย่างของการโปรดสัตว์ให้พ้นทุกข์
 4. การปฏิบัติธรรมคือการปฏิบัติจริงโดยการทำงานเพื่อผู้อื่นอย่างเอาใจจริงเอาใจ ทำร่วมกัน สามัคคีกัน จึงจะมีความก้าวหน้า
 5. มีความเชื่อว่า แม้ตายไปแล้วก็ต้องการกลับมาเกิดในโลกนี้อีก เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ยากต่อไปอีก เพื่อตนจะได้พัฒนาไปสู่การเป็นพระโพธิสัตว์ในขั้นที่สูงขึ้นเรื่อยๆ จนมีบารมีเปี่ยมล้น ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้
- แนวคิดเช่นนี้จึงทำให้ชาวพุทธได้หวนมุ่งปฏิบัติธรรมด้วยการทำงานอยู่ในสังคม แต่เน้นทำงานช่วยเหลือผู้อื่น ลดความเห็นแก่ตัว ลดตัวตนอยู่ตลอดเวลา

ด้านหน้าของสมณารাজิ์ซือ ด้านหลังไกลออกไปเป็นขุนเขาทะมึน

พระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า ผู้มีประสบการณ์ศึกษาพุทธเถรวาทไทย 20 ปี พุทธมหายานได้วัน 5 ปี ผู้ทำงานวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศได้วัน” (กรกฎาคม พ.ศ. 2548) ท่านได้สรุปข้อแตกต่างระหว่างพุทธเถรวาทกับพุทธมหายานไว้ดังตารางต่อไปนี้

	พุทธเถรวาท	พุทธมหายาน
1	เน้นด้านประหยัด (เป็นต้นแบบความเรียบง่ายสมถะ)	เน้นความสามารถ (เป็นต้นแบบ ด้านช่วยสรรพสัตว์ด้วยจิตโพธิสัตว์ จึงต้องรู้จักใช้เครื่องมือช่วยสังคม เช่น ขับรถยนต์ได้ จัดกิจกรรมเก่ง ต้อนรับบริการดี)
2	ความสุภาพเรียบร้อย	ความกระฉับกระเฉง กระชุ่มกระชวย
3	ศีล	ทาน
4	ปฏิบัติส่วนตัว	ปฏิบัติส่วนรวม
5	ปฏิบัติโดดเด่นยิว ฟุ้งตนเอง แยกตัว หลุดพ้น (เอาตัวเองก่อน)	ปฏิบัติร่วมกัน รวมกันเป็นกลุ่ม บรรลุพร้อมกัน เป็นทีมมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (เอาทั้งตนกับส่วนรวมพร้อมกัน)
6	มุ่งสู่อหังต เต้านั้น	สานต่ออุดมการณ์โพธิสัตว์ถึงพระพุทธเจ้า
7	ตายแล้วสูญไม่ยากเกิดอีก	ตายแล้วยินดีเกิดอีก มาช่วยคนอื่นต่อไป
8	ไม่กินเจ-ตามมีตามได้	ต้องกินเจ เพื่อลดการเบียดเบียนกันทั้งทางตรงทางอ้อม
9	ไม่กินเนื้อเย็น	กินเนื้อเย็นได้ เรียกว่า อาหารยา (เอี้ยวสือ)
10	เศรษฐกิจในประเทศ-จน/ช่องว่างสังคมกว้าง	เศรษฐกิจในประเทศ-รวย/ช่องว่างสังคมแคบ

พระมงคล อัครคณิษฐ ชาวเนปาลที่ได้อาศัยศึกษาเล่าเรียนอยู่ในได้วันนานถึง 9 ปี ได้สรุปถึงปัจจัยที่ทำให้ศาสนาต่างๆ เกิดขึ้นได้อย่างหลากหลายในได้วันไว้ว่าเป็นเพราะ

ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน เยี่ยมผู้ป่วยหญิงชรา

อย่างเต็มที่และเปิดเผย สังคมก็รับได้ ตราบใดที่ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม (ผมเห็นที่หน้าภัตตาคารแห่งหนึ่งในไทเป มีชั้นบรรจુเอกสารเผยแพร่ธรรมะและกิจกรรมของสำนักต่างๆ ไว้ให้คนหยิบไปศึกษาเป็นจำนวนมากโดยไม่เสียเงิน)

2. สังคมได้หันมีความเชื่อมั่นในวิจารณ์ญาณของผู้คน ให้เกียรติว่าแต่ละคนย่อมมีแนวคิด มุมมองที่แตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่สามารถเป็นเพื่อนกันได้ อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ โดยเคารพในสิทธิเสรีภาพของกันและกัน และไม่กระทบต่อความสงบสุขของสังคมโดยส่วนรวม ซึ่งความเชื่อตรงนี้ ปรากฏอยู่ในสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญได้หันที่ให้สิทธิในการนับถือศาสนา ลัทธิ นิกาย และความเชื่อต่างๆ ได้อย่างเสรี

ภิกษุณีท่านหนึ่งกำลังนำคณะดูงานจากประเทศไทยซึ่งมีทั้งพระภิกษุและฆราวาส เยี่ยมชมกิจการของสมณาวรามัจฉีชื่อ

ต้นไม้เชิงคุณธรรมและจิตวิญญาณจึงเกิดและเติบโตมากมายในดินแดนใต้หวัน ซึ่งเป็นคุณแก่คนใต้หวัน สังคมใต้หวันและสังคมโลกด้วย

❖ คือจิ๋ สำนักพุทธหมายเลขหนึ่งของใต้หวัน

ในบรรดาสำนักรพุทธกว่าสิบสำนัก คือจิ๋ถือได้ว่าเป็นสำนักที่ใหญ่และทรงพลังที่สุด มีสมาชิกกว่า 5 ล้านคนทั้งในใต้หวันและต่างประเทศ ผมกับคณะที่ไปดูงานคราวนี้ ก็มุ่งไปศึกษาเรียนรู้เรื่องราวของสำนักพุทธคือจิ๋นี่เอง

คือจิ๋เป็นสำนักพุทธที่กำหนดเป้าหมายหลักขององค์กรไว้ 4 ภารกิจ คือ

1. การทำกิจกรรมสังคมสงเคราะห์
2. การจัดบริการรักษาพยาบาล
3. การจัดการศึกษา
4. การส่งเสริมวัฒนธรรม

มีมูลนิธิพุทธคือจิ๋เป็นองค์กรแกนกลางในการดำเนินงาน ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 อยู่ได้ด้วยเงินบริจาคอย่างสม่ำเสมอจากสมาชิกกว่า 5 ล้านคน มีระบบบริหารจัดการที่ดีมาก การเงินโปร่งใสมากจนเป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไป จึงมีเงินมาใช้จ่ายกิจกรรมต่างๆ อย่างมากมายไม่รู้จบสิ้น

ส่วนสมณาราม (วัด) ที่พำนักของท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียน ผู้เป็นประมุขของชาวคือจิ๋ที่ตั้งอยู่ที่เมืองฮวาเหลียน (ฮั่วเหลียน) ชายฝั่งตะวันออกของใต้หวัน ซึ่งเป็นเขตกันดาร แยกการบริหารจัดการออกจากมูลนิธิ ไม่รับบริจาค ไม่ใช้เงินของมูลนิธิ บริหารจัดการโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ภิภษุณี อาสาสมัครและผู้มาฝึกฝนที่นั่น ต้องทำงาน หารายได้เล็กๆ น้อยๆ มาใช้จ่ายในกิจการของสมณารามเอง ไม่มีแบบวัดครึ่งหนึ่งกรรมการครึ่งหนึ่ง ทั้งเจ้าอาวาสและลูกวัดไม่มีการสะสมพอกพูนทั้งทรัพย์สินและลาภยศ

❖ เยี่ยมชมอาระทานรรสสมาธย์

วันศุกร์ที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลาเกือบ 6 โมงเช้า ผมและคณะดูงาน 40 กว่าชีวิต เดินทางถึงสมณารามจิ้งซือ ที่เมืองฮวาเหลียนอันเป็นที่พำนักของท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียน สมณารามแห่งนี้ตั้งอยู่ท่ามกลางแมกไม้ที่ปลูกอย่างเป็นระเบียบ

อาสาสมัครกำลังช่วยกันคัดเลือกและ
ทำความสะอาดผักที่สมณารามจิ้งชือ

กองไม้พืนประเภทต่างๆ ที่จัดไว้
เป็นระเบียบในสมณาราม นอกจากเอา
ไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวกแล้วยัง
เอาไว้สอนธรรมะไปในตัวด้วย

ห้องจำลองที่พำนักของท่านธรรมมา-
จารย์เจิ้งเหยียน มีขนาดเล็กนิดเดียว
ท่านพำนักเช่นนี้ตั้งแต่เริ่มบวชจน
ถึงปัจจุบัน

ก่อนเวลาที่ท่านธรรมาจารย์จะออกมา มีการฉายภาพกิจกรรมที่อาสาสมัคร ชื่อจี้ไปช่วยเหลือดูแลหญิงชราที่ถูกหลานทอดทิ้งให้อยู่แต่ในห้องอับมืดในบ้านเป็นเวลานานถึง 17 ปี ด้วยเหตุที่เห็นว่า หญิงชรามีปัญหาทางจิต ซึ่งกว่าที่อาสาสมัคร จะทำให้ลูกหลานของหญิงชรายอมรับและให้เข้าไปดูแล และกว่าที่หญิงชราจะไว้วางใจอาสาสมัคร พวกเขาอาสาสมัครต้องใช้ความตั้งใจจริง ความเสียสละและความอดทนอย่างสูงและใช้เวลาทำความคุ้นเคยอยู่นาน การนำภาพกิจกรรมเช่นนี้มาให้อาสาสมัครอื่นๆ ดูก็เป็นการตอกย้ำจิตวิญญาณของอาสาสมัครให้เกิดความภาคภูมิใจ มั่นใจ และมุ่งมั่นในการมีจิตอาสาของมนุษย์เพื่อเพื่อนมนุษย์

จากนั้นก็มีการร้องเพลงร่วมกัน 1 เพลง (ทราบว่าเป็นเพลงที่เกี่ยวกับการอธิษฐานจิตของเหล่าอาสาสมัคร) แล้วท่านธรรมาจารย์ก็เดินออกมานั่งที่โต๊ะกลางห้อง เมื่อลูกศิษย์ทำความเคารพแล้ว อาจารย์เริ่มทักทาย พร้อมกับถามย้าว่า มีแขกมาจากเมืองไทยด้วยใช่ไหม อาจารย์ท่านพูดถึงการทำงานของอาสาสมัครที่ได้เห็นในวิดีโอว่า พุดถึงว่าโลกทุกวันนี้มีภัยพิบัติมากขึ้น เพราะคนมีส่วนทำให้โลกเสียสมดุล เปลือกโลกเหมือนผิวหนังของคน ถ้ามันชำรุดเสียหาย แล้วเราช่วยกันดูแลรักษาโลก ผิวหนังจะงอกงามขึ้นมาทดแทนได้ จึงเป็นหน้าที่ของเราทุกคนที่จะต้องช่วยกันเยียวยาโลก ท่านอาจารย์ท่านพูดถึงจิตวิญญาณอาสาสมัครในทำนองว่า มนุษย์ต้องมีจิตใจเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มนุษย์มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และช่วยโลกได้มาก

ท่านธรรมาจารย์พูดเองคนเดียวนานประมาณ 20 นาที จากนั้นก็ตัดไปที่จอภาพสนทนาทางไกล (Teleconference) กับบุคลากรในองค์กรเครือข่าย และอาสาสมัครของชื่อจี้ที่อยู่ต่างๆ กัน สลับกับการให้อาสาสมัครและผู้เกี่ยวข้องบางคนมาพูดสดในห้องประชุม โดยทั้งหมดนี้มีการเตรียมคนเตรียมคิวและถ่ายทอดสดออกทีวีด้วย ด้วย นับว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารเชื่อมโยงกันทั่วถึงของเหล่าสมาชิกชื่อจี้ที่มีพลังอย่างสูง

วันนั้นก็มีผู้ร่วมเล่าประสบการณ์และแสดงความรู้สึกสดและผ่านการสนทนาทางไกลรวมประมาณ 15 คน พวกเราฟังไม่ออก แต่อาสาสมัครที่ดูแลคณะของเรา มาแปลให้เราฟังภายหลัง ทำให้เราเห็นได้ชัดว่า การที่ท่านธรรมาจารย์ออกมาพบ

พูดคุยกับสมาชิกชื่อจี้ทั้งที่อยู่ที่นี่ (ส่วนน้อย) และอยู่ที่อื่นๆ (ส่วนใหญ่) เข้าลักษณะของการจัดการความรู้ (knowledge management) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติได้ถ่ายทอดประสบการณ์อันเป็นความรู้ในตัวตนสู่ผู้อื่น โดยท่านธรรมาจารย์ช่วยสรุปหรือเสริมความคิดให้อย่างสั้นๆ นับเป็นการดำเนินงานที่ทันสมัย สมาชิกที่มีจำนวนเป็นแสนคนได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กันอย่างสม่ำเสมอ ได้เพิ่มพูนทั้งมิติความรู้ความเข้าใจ มิติทางเทคนิค และเสริมสร้างมิติทางจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันก็เป็นการทำการตลาดเชิงสังคม (social marketing) ไปพร้อมๆ กันด้วย

มีแพทย์คนหนึ่งเป็นรอง ผอ. โรงพยาบาลแห่งหนึ่งของชื่อจี้ (มูลนิธิพุทธชื่อจี้มีโรงพยาบาลในได้หวั่น 5 แห่ง) เล่าผ่านการสนทนาทางไกลว่า มีอยู่วันหนึ่งเป็นวันหยุด รอง ผอ. พบว่าทีมวิศวกรของโรงพยาบาลกลับมาทำงานทั้งทีม จึงถามว่าทำไมไม่หยุดงานเพราะเป็นวันหยุด วิศวกรตอบว่าพวกเขาฟังข่าวพยากรณ์อากาศทราบว่าได้ฝนจะเข้าได้หวั่นแน่นอน จึงรีบกลับมาประจำโรงพยาบาล เพราะโรงพยาบาลขาดไฟฟ้าไม่ได้ ถ้าได้ฝนเข้าโรงพยาบาลอาจมีปัญหา พวกเขาจึงต้องกลับมาเตรียมรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ส่วนการหยุดพักผ่อน หยุดวันหลังก็ได้ นี่เป็นการนำความคิดของผู้อื่นมาเล่าให้ผู้อื่นฟังนั่นเอง แพทย์คนดังกล่าวพูดตอนท้ายว่า เขากำลังจะเปิดคลินิกเด็กแห่งใหม่ ขอให้ท่านธรรมาจารย์ให้กำลังใจแก่พวกเขาด้วย ท่านธรรมาจารย์บอกว่า อาจารย์ให้กำลังใจแก่หมอได้ แต่กำลังใจของอาจารย์ยังไม่สำคัญเท่ากับความมุ่งมั่นในการทำงานของหมอทุกคนที่มีอยู่แล้ว นับว่าเป็นการตอบสั้นๆ ที่มีจิตวิทยาสูงมาก

นายแพทย์อีกคนหนึ่งมาพูดสดที่ห้องประชุม (เวลาแต่ละคนพูดก็ลุกขึ้นยืนไหว้อาจารย์แล้วก็ยืนพูดอยู่ข้างโต๊ะที่อาจารย์นั่ง ไม่ได้แสดงอาการพินอปปิเทออย่างมากมายอะไร) เขาเล่าถึงว่ามีนักเรียนแพทย์ที่จบการศึกษาจาก โรงเรียนแพทย์ของชื่อจี้ ตามระบบของได้หวั่น ผู้ชายทุกคนต้องไปเป็นทหารแต่ปัจจุบันมีการอนุโลม คนที่จบมหาวิทยาลัยสามารถเลือกไปทำงานบริการสังคมแทนได้ นักเรียนแพทย์คนดังกล่าว จีบฉลากเลือกไปเป็นแพทย์ที่ประเทศกำลังพัฒนาแห่งหนึ่งในอเมริกากลาง ไปทำงานที่นั่น ไปช่วยเปิดคลินิกรักษาโรคเบาหวาน โดยขอรับเงินบริจาคจากผู้คนเพื่อทำกิจกรรมนี้ ได้ผลดีมาก ตอนนั้นครบกำหนดทำงานแล้วจะกลับได้หวั่นก็ได้ แต่เขาสมัครใจขออยู่ต่อเพราะรู้สึกว่ายังมีงานให้ทำเพื่อคนเจ็บป่วยได้อีกมาก

เราได้ข้อมูลว่า การประชุมเช่นนี้ ทำทุกวันที่ท่านธรรมาจารย์อยู่ที่สมณาราม ซึ่งกิจกรรมตรงนี้ นับเป็นการผสมผสานศาสตร์และศิลป์หลายอย่างเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ได้แก่ หนึ่ง ความศรัทธาในการทำความดี สอง การยกย่องให้เกียรติในคุณค่าของทุกคนอย่างไม่เลือกชั้นวรรณะและอย่างเปิดเผย เพื่อเสริมสร้างพลังใจของสมาชิกและผู้คนที่ทั่วไป สาม การเชื่อมโยงเรื่องศาสนธรรมเข้ากับการทำงานในโลกแห่งความจริงในปัจจุบัน ไม่ปล่อยให้เรื่องศาสนธรรมเป็นเพียงแค่อำสอนในอดีตกาลสี่ การจัดการความรู้ที่ให้ความสำคัญกับการดึงความรู้และประสบการณ์ในตัวคนออกมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ห้า การรับเอาวิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารเชื่อมโยงเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน และหก การใช้เทคนิคการตลาดเชิงสังคมในทางบวก

เหล่านี้คือ การจัดการด้านศาสนาที่ชาญฉลาดมาก*

หลังจบการประชุมซึ่งใช้เวลารวมทั้งสิ้นเกือบ 2 ชั่วโมง ท่านธรรมาจารย์ได้ให้ความเมตตาแก่คณะผู้มาเยือนชาวไทย โดยมอบอั่งเปารูปพระโพธิสัตว์และอั่งเปาเหรียญสัญลักษณ์จี้ให้แก่พวกเขาทุกคนอีกด้วย จากนั้นก็มีท่านภิกษุณีอีกรูปหนึ่งพาคณะเราชมกิจกรรมในสมณาราม อันได้แก่ แปลงผักที่ชาววัดช่วยกันปลูกไว้ทำอาหารกินกันเอง ห้องทำงานที่มีอาสาสมัครมาช่วยกันผลิตสินค้าออกจำหน่าย หารายได้มาใช้จ่ายในวัด เช่น ทำเทียน ทำของที่ระลึกต่างๆ ในทุกมุมของวัด มีอาสาสมัครมาช่วยทำงานในหน้าที่ต่างๆ อย่างเป็นระบบ เช่น ทำความสะอาดบริเวณ เป็นยาม ทำอาหาร ดูแลห้องน้ำ ทำของขาย ขายของที่ระลึก ให้คำแนะนำแก่ผู้มาเยือน แยกขยะ ฯลฯ

การเข้ามาทำงานอาสาสมัครในวัดจึงถือเป็นการปฏิบัติธรรม แทนการนั่งท่องบทสวดมนต์แต่เพียงอย่างเดียว

เราได้ไปแวะชมห้องเก็บไม้ที่ตัดเป็นท่อนขนาดแตกต่างกัน ซึ่งจัดวางไว้เป็นกองอย่างเป็นหมวดหมู่ ท่านภิกษุณีผู้นำชมบอกว่า ท่านธรรมาจารย์สอนว่า “คนเราก็

* จากการไปเยี่ยมศึกษาสำนักพุทธอิจจีได้หวั่นรอบ 2 ของผม เมื่อเดือนเมษายน 2549 ได้มีโอกาสพบกับคุณสติเฟน หวัง ซืออิของมูลนิธิพุทธอิจจี จึงทำให้ทราบชัดเจนว่า สิ่งที่ผมประมวลไว้นั้นถูกต้องแล้ว มูลนิธิพุทธอิจจีวางแผนงานและดำเนินงานโดยอาสาสมัครอิจจีที่เป็นมืออาชีพในงานหลายแขนง การทำงานทุกอย่างจึงเป็นระบบและมีผลงานออกมาได้อย่างประณีต ตัวสติเฟน หวัง ก็เป็นชาวไต้หวันแต่ไปโตที่สหรัฐอเมริกา ประสบความสำเร็จในธุรกิจมากมาย ขนาดมีธนาคารเป็นของตนเอง ต่อมาได้สละความสำเร็จเหล่านั้นมาเป็นอาสาสมัครอิจจีช่วยท่านธรรมาจารย์ตั้งใจเขียนทำงานเต็มตัวตลอดเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา

เหมือนไม้เหล่านี้นี้ ไม้ทุกชนิดมีคุณประโยชน์ทั้งนั้น แต่อาจแตกต่างกัน เราแยกหมวดหมู่ไว้ให้เป็นระเบียบทำให้ดูสวยงามและสามารถนำมาใช้งานได้อย่างเหมาะสมกับประโยชน์ที่แตกต่างกัน คนก็เช่นเดียวกัน ทุกคนมีคุณค่ามีประโยชน์แตกต่างกัน ไม่มีใครเลยที่ไร้ประโยชน์”

ท่านธรรมจารย์เจ๊กเหยียน

แค่เพียงได้เห็น แค่เพียงได้เรียนรู้หน่อยนิด ก็สามารถสัมผัสได้ถึงความไม่ธรรมดาของท่านธรรมจารย์ผู้นี้ จึงควรติดตามศึกษาดูว่า ท่านคือใคร มาจากไหน มาถึงจุดนี้ได้อย่างไร

ท่านเจ๊กเหยียนเกิดเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2480 ที่ตำบลชิงสุย เมืองไทจง ซึ่งอยู่ตอนกลางของไต้หวัน พ่อแม่ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของอา จึงนับถืออาเป็นเหมือนพ่อแม่ที่แท้จริง เมื่ออายุได้ 15 ปี แม่ป่วยด้วยโรคกระเพาะอาหาร อาจารย์ได้ตั้งจิตขอให้มารดาหายป่วยโดยตนเองขอลดอายุของตนเองลง 12 ปี และจะกินมังสวิรัตเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่การเพิ่มอายุขัยให้กับมารดา

เมื่ออายุได้ 20 ปี บิดาป่วยกะทันหันด้วยโรคความดันโลหิตสูงและเสียชีวิตลง ท่านอาจารย์มีความสะเทือนใจมาก ในที่สุดก็ตัดสินใจปลงศพตนเองถือบวช เร่ร่อนไปทางแถบตะวันออกของไต้หวัน ซึ่งเป็นเขตทุรกันดาร ผู้คนยากจนมาก ท่านไม่ยอมรับบิณฑบาตจากชาวบ้านเพราะไม่ต้องการให้ชาวบ้านเดือดร้อน ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายด้วยการเก็บถั่วลิสงและมันเทศที่หลงเหลือจากการเก็บเกี่ยวของชาวบ้านมาเป็นอาหาร จนกระทั่งปี พ.ศ. 2504 ท่านได้เดินทางมาพำนักที่เมืองฮวาเหลียน และในเวลาต่อมาท่านได้พระอาจารย์อินซุ่นรับเป็นพระอุปัชฌาย์บวชให้ โดยได้สั่งสอนหลักสั้นๆ ว่า “เมื่อบวชแล้ว จงทำทุกอย่างเพื่อพุทธศาสนาและสรรพสัตว์ทั้งปวง”

หลังจากนั้นท่านธรรมจารย์และอุบาสก สวี ซง หมิน เพื่อนของท่านได้พากันมาสร้างกระท่อมเล็กๆ หลังวัดผู้หมิง ที่ฮวาเหลียนเป็นที่พำนัก โดยตัวท่านอาจารย์และสานุศิษย์เพียงไม่กี่คนได้อยู่อาศัยที่นั่น ด้วยการทำงานอย่างหนัก ต่อสู้กับภัยธรรมชาติทุกรูปแบบ อยู่แบบอดมื้อ กินมื้อ ท่านอาจารย์ได้ตั้งกฎไว้ว่า “วันใดไม่ทำงาน

ท่านธรรมมาจารย์อินทูน พระอุปัชฌาย์
กับท่านธรรมมาจารย์เจิ้งเหยียน

วันนั้นจะไม่กิน” นอกจากปลูกผักไว้กินเอง ทำโรงงานเล็กๆ รับทำสินค้าขาย เช่น นำ
ด้ายจากโรงงานที่เขาทิ้งแล้วมาถักเสื้อกันหนาว เย็บถุงสำหรับใส่อาหารสัตว์ ถัก
รองเท้าเด็กขายหาเงินมาใช้ประทังชีวิต เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2509 ท่านอาจารย์ประสบเหตุอันทำให้กระแสรุนแรง เมื่อ
ไปเยี่ยมอุบาสกผู้หนึ่งที่เจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลเอกชนที่ฟงหลิน
อาจารย์ไปพบกองเลือดกองใหญ่ของอยู่บนพื้น สอบถามได้ความว่าเป็นกองเลือด
ของผู้หญิงชนบทแท้งลูก ญาติใช้เวลาเดินทางพามาโรงพยาบาล 7-8 ชั่วโมง แต่ก็
ต้องเสียชีวิตเพราะญาติไม่มีเงิน 8,000 เหรียญสำหรับจ่ายค่ามัดจำก่อนที่แพทย์จะ
ลงมือผ่าตัดช่วยชีวิต เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ท่านอาจารย์ตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าจะ
ต้องทำงานเพื่อหาทางช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ขาดที่พึ่งพิง

จากนั้นไม่นาน มีแม่ชีคาทอลิก 3 ท่านมาเยี่ยม เห็นสภาพความยากลำบาก
ของท่านอาจารย์ ก็ชวนอาจารย์เปลี่ยนมาบวชเป็นชีคาทอลิก โดยมีความเห็นว่า
ศาสนาพุทธไม่เอาใจใส่ความทุกข์ยากของคนในสังคม ไม่ช่วยแก้ปัญหาสังคมอย่าง
เป็นรูปธรรม พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ใฝ่หาธรรมะเพื่อพัฒนาตนเองเท่านั้น แต่ท่าน
อาจารย์ไม่มองเช่นนั้น อาจารย์เห็นว่าหลักพุทธธรรมไม่เพียงแต่สอนให้คนรักเพื่อน
มนุษย์ด้วยกันเท่านั้น แต่ยังสอนให้รักสรรพสัตว์และสรรพสิ่งรอบตัวด้วย และยังสอน
ให้ชาวพุทธเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทนด้วย แม่ชีคาทอลิกจึงเสนอว่า ถ้าอย่าง
นั้นทำไมไม่รวมชาวพุทธทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมเล่า

กระตอมหลังนี้ คือ สถานที่
พำนักเพื่อปฏิบัติธรรม
และเริ่มก่อตั้งมูลนิธิพุทธ
ฉือจี้ เมื่อ 10 ปีก่อน

ในที่สุดท่านอาจารย์จึงเกิดความคิดอันที่จะรวบรวมชาวพุทธเข้าด้วยกันเพื่อช่วย
กันสร้างกุศลกรรมด้วยการช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้เป็นรูปธรรมด้วยความเมตตากรุณา
และไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน ถ้าชาวพุทธทำได้ ทุกคนก็จะเป็นพระโพธิสัตว์ได้ทันที
ไม่ต้องรอสวดมนต์อันยาวนานต่อเจ้าแม่กวนอิม ความทุกข์ยากในสังคมและใน
โลกก็จะบรรเทาเบาบางลงไปได้

จากนั้น ท่านอาจารย์จึงใช้หลัก “ลงมือทำเลย” เริ่มด้วยการชวนสานุศิษย์ที่เป็น
แม่บ้านธรรมดา 30 คน ให้รู้จักออมเงินที่จะไปจ่ายตลาดคนละ 50 เซนต์ต่อวัน โดย
ออมลงในกระปุกไม้ไผ่ มีคำขวัญว่า “แม้เงิน 50 เซนต์ ก็ช่วยเหลือผู้ยากไร้ได้”

จากจุดเล็กๆ ที่เปี่ยมไปด้วยศรัทธาในความดีงาม ความเมตตากรุณาอย่าง
สูงส่งที่เต็มไปด้วยความมุ่งมั่นจากจิตใจของท่านอาจารย์และแม่บ้านสานุศิษย์เพียง 30
คน จากนั้นการออมเงินวันละเล็กละน้อยเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้แพร่กระจายไปทั่ว
เมืองฮวาเหลียน มีผู้คนสมทบทุนมากขึ้นตามลำดับ

จนถึงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2509 มูลนิธิพุทธฉือจี้ จึงได้ถือกำเนิดขึ้นที่นั่น ถึง
วันนี้ เวลาผ่านไป 40 ปี มูลนิธิพุทธฉือจี้ได้ขยายกิจการสาขามีสมาชิกทั่วโลกกว่า 5
ล้านคน มีอาสาสมัครหลายแสนคน มีเงินบริจาคมาทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็น
หมื่นเป็นแสนล้านเหรียญ มีกิจกรรมทางมนุษยธรรมและทางจิตวิญญาณแพร่
กระจายไปทั่วเกาะไต้หวันและกระจายไปทั่วโลก ประเมินเป็นมูลค่าและคุณค่ามิได้
นี่คือการเติบโตของเมล็ดพันธุ์แห่งความดีบนเนื้อนาบุญที่อุดมและงดงาม